

**STRATEŠKI PLAN
SPORTSKOG SAVEZA OSOBA
S INVALIDITETOM GRADA
RIJEKE za razdoblje 2021. –
2025. godine**

Rijeka, travanj 2021. godina

UVOD

Sportski savez osoba s invaliditetom grada Rijeke osnovan je temeljem Zakona o športu i Zakona o udrugama Republike Hrvatske. Osnovan je u Rijeci 1984. s primarnim ciljem promicanja sporta među mladima, posebno onima s različitim vrstama invaliditeta. Njegova je misija da sportom integrira osobe s invaliditetom u društvo i da doprinosi jednakim pravima svih građana i spriječi socijalnu isključenost osoba s invaliditetom. Ciljevi Saveza definirani su Zakonom o športu (Članak 48. i Članak 53. Zakona), Zakonom o udrugama Republike Hrvatske i Statutom Saveza. Sjedište Saveza nalazi se u Rijeci, Verdijeva 11/III. Broji 16 klubova za osobe s invaliditetom, 550 sportaša i 580 volontera.

DJELATNOST

Osnovne djelatnosti saveza:

- Usklađivanje aktivnosti svojih članica.
- Organizacija i provođenje natjecanja osoba s invaliditetom.
- Uređivanje pitanja koja se odnose na registraciju sportaša osoba s invaliditetom, status sportaša i drugih sportskih djelatnika te stegovnu odgovornost sportaša i sportskih djelatnika.
- Praćenje i razmatranje aktualnih financijskih problema u sportu za osobe s invaliditetom u Rijeci, kao i u Primorsko-goranskoj županiji.
- Promocija stručnog rada u sportu i skrb o kategoriziranim sportašima s invaliditetom.

Promocija sporta osoba s invaliditetom

Znanje o sportu osoba s invaliditetom je u društvu vrlo loše. Razlozi tome su brojni, međutim glavni uzrok je slaba medijska pokrivenost (ispod 2% od ukupne medijske pokrivenosti sporta). Nadalje Savez će aktivno sudjelovati u medijskoj promociji svih sportova, te sportskih natjecanja OSI na području Rijeke u suradnji sa svim relevantnim medijima. Savez komunicira s javnosti putem web stranice.

Uključivanje novih osoba s invaliditetom i novih trenera u sport OSI

Uspjeh svakog sportskog kluba u dugom roku zasniva se na sposobnosti kluba da zadrži sadašnje članove, te da privuče nove. Privlačenje novih članova u klubove pokazalo se kao najveći problem nekih članica Saveza.

Ključ za regrutiranje novih članova -odnosno za uključivanje novih OSI u bavljenje sportom je "doprijeti" do pravih ljudi, te posebice roditelja mladih osoba s invaliditetom. Stoga će Savez u periodu godini provoditi radionice o sportu osoba s invaliditetom te aktivno promovirati sport OSI u:

1. školama i vrtićima (standardnima i onima za djecu i mlade s teškoćama)
2. bolnicama i zdravstvenim ustanovama
3. zdravstvenim organizacijama i farmaceutskoj industriji
4. udrugama osoba s invaliditetom
5. u javnosti

Redovna djelatnost Saveza

Za izvršenje i kontrolu svih navedenih programa, te koordinaciju sa svim članicama Saveza, tijelima grada Rijeke te Hrvatskog paraolimpijskog odbora nadležan je tajnik Saveza. Osim navedenog tajnik obavlja sve administrativne poslove za Savez te pruža administrativnu i sportsko-asistentsku pomoć klubovima članicama koje nemaju osobe za administrativni rad. Uz navedeno tajnik radi na prikupljanju sredstava javljanjem na natječaj za donacije iz domaćih i EU izvora.

Djelatnosti tajnika saveza:

- Promicanje zajedničkih interesa te koordiniranje i usklađivanje programskih i financijskih aktivnosti članica,
- Izrada prijedloga programa Javne potrebe u sportu grada Rijeke
- Izvršavanje programskog i financijskog plana Saveza,
- Suradnja i koordinacija s odjelom za sport i tehničku kulturu grada Rijeke,
- Suradnja s Riječkim sportskim savezom,
- Obavljanje ostalih poslova povjerenih od strane Izvršnog odbora i skupštine,
- Kontrola izvršavanja programskih i financijskih planova članica saveza,
- Skrb o korištenju objekta u trenažne svrhe u skladu s programom rada aktivnih sportaša te o korištenju objekata za rekreativne potrebe,
- Sudjelovanje u utvrđivanju uvjeta za organiziranje natjecanja i sustavu natjecanja,
- Sudjelovanje u izradi kriterija za financiranje klubova,
- Praćenje i razmatranje aktualnih pitanja financiranja sporta osoba s invaliditetom u gradu Rijeci te poduzimanje potrebnih mjera u svezi s navedenim,
- Organiziranje marketinga, propagande i informativne djelatnosti u sportu osoba s invaliditetom te izdavanje publikacija vezanih uz sport osoba s invaliditetom,
- Pomoć pri organizaciji natjecanja na svim razinama i u svim disciplinama sporta osoba s invaliditetom,
- Skrb o vrhunskih sportašima te sudjelovanje u stvaranju uvjeta za njihovu pripremu za paraolimpijske igre, svjetska i europska prvenstva te druga međunarodna natjecanja,
- Obilazak klubova, te uključivanje što većeg broja novih sportaša,
- Pomoć pri osnivanju novih klubova gdje za to postoji potreba,
- Organizacija odlaska sportaša na kategorizaciju i klasifikaciju,
- Vršenje terenske kontrole,
- Sudjelovanje u prijavi projekata i programa saveza za financiranje od strane EU fondova i drugih izvora

Strateški plan Sportskog saveza osoba s invaliditetom grada Rijeke predstavlja rezultat analiza i planiranja provedenih od strane Predsjedništva i Upravnog odbora, a usvojen je na Upravnom odboru u četvrtak 29. 04. 2021.godine. Odnosi se na razdoblje od 2021. – 2025. godine.

ANALIZA OKRUŽENJA

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo Službe za epidemiologiju kroničnih masovnih bolesti objavljenih u Izvješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj živi 511.281 osoba s invaliditetom (12,4 % ukupnog stanovništva RH). Prema podacima iste službe u Primorsko-goranskoj županiji živi 20 140 osoba s invaliditetom, od čega je 11.000 muškaraca (55%) i 9.140 žena (45%). Od ukupnog broja stanovnika PGŽ-a, 7% čine osobe s invaliditetom. Prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije u Republici Hrvatskoj živi oko 6.500 osoba oboljelih od neuromuskularnih bolesti. Prema procjenama UN problem invaliditeta je mnogo rašireniji nego što se misli: od deset stanovnika svake zemlje bar je jedan u izvjesnoj mjeri osoba s invaliditetom. Prema posljednjem pokazateljima i Hrvatska ima slične pokazatelje. Raspolaganje odgovarajućim podacima o invaliditetu preduvjet je za planiranje odgovarajućih preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom.

U Rijeci djeluju 24 osnovne škole u vlasništvu Grada. Osnovna škola Gornja Vežica i Osnovna škola Kantrida su u potpunosti, prilagodile svoju infrastrukturu i pristup školskoj dvorani djeci s teškoćama u razvoju. Djelomičnu prilagodbu, od srednjih škola, ostvarila je i Ekonomska škola „Mijo Mirković“.

Kako bi se osobama s invaliditetom omogućio jednostavniji pristup sportskim, upravnim, kulturnim, zdravstvenim institucijama i dr., u okviru projekta Grad Rijeka- Zdravi grad organizirana je radna skupina pod imenom Interesna skupina građana za podršku osobama s invaliditetom.

SPORT OSOBA S INVALIDITETOM

Prema podacima Direktorata Europske komisije za Obrazovanje, kulturu i sport:

Građani s invaliditetom predstavljaju oko 10% stanovništva EU-a. Oni se suočavaju s određenim poteškoćama glede pristupa sportu. Europska komisija osnovala Akcijski plan EU-a za osobe s invaliditetom (Disability Action Plan) za 2004-2010., kako bi se osigurala dosljedna politika praćenje Europske godine osoba s invaliditetom 2003. u proširenoj Uniji. Tri operativna cilja zauzimaju središnje mjesto u DAP-u : (1) puna implementacija Direktive o zapošljavanju spolova, (2) uspješno naglašavanje pitanja invaliditeta u relevantnim politikama Zajednice, i (3) poboljšanje pristupačnosti za sve. Komisija je usvojila i Europski akcijski plan 2006-2007 kao drugi korak u svojoj strategiji prema osobama s invaliditetom.

Deklaracija o specifičnostima sporta i svojoj društvenoj funkciji u Europi, usvojena je u Nici u prosincu 2000, te naglašava da "sportska aktivnost mora biti dostupna svakom čovjeku i ženi, vodeći računa o individualnim aspiracijama i mogućnostima". Također priznaje da je "sport i rekreacija osoba s invaliditetom važan faktor, te ga treba poticati." Koncept jednakih mogućnosti u sportu za osobe s invaliditetom temelji se na tri osnovna stupa : (a) pristupa sportskim prostorima za sportaše, (b) pristup sportskim prostorima kao gledateljima i (c) potpore za osobe s invaliditetom koje se žele baviti sportom (npr. troškove opreme, obuku osoblja i prilagođavajuće sadržaje). Koncept nastoji dokazati da su obrazovne i društvene vrijednosti sporta također važne za osobe s invaliditetom. U tom svjetlu, sport (i natjecateljski i rekreativni) je cross - cutting alat za integraciju, stvaranje novih radnih mjesta i jednakosti za osobe s invaliditetom.

Osnovan kao Međunarodni paraolimpijski odbor europskog odbora u 1991., Europski paraolimpijski odbor (EPC) dobio je svoje sadašnje ime u 1999. EPC kontrolira i nadzire Europska prvenstva i kupove u 12 sportova za četiri skupine invaliditeta (slabovidne i slijepe

osobe, sportaše s cerebralnom paralizom, sportaše s intelektualnim teškoćama i sportaše s tjelesnim invaliditetom).

Pristup sporta ostaje problematično pitanje s kojim se suočavaju osobe s invaliditetom, kako s obzirom na pristup sportskim aktivnostima kao sportaša, te njihov pristup sportskim prostorima kao aktivni gledatelji. Konkretno, dječaci i djevojčice s invaliditetom ne uživaju iste mogućnosti prakticiranja sporta kao njihovi radno sposobni vršnjaci, pogotovo u sferi tjelesnog odgoja u školama sa svojim kolegama. Prema tome, nemaju mogućnosti stjecanja navike treniranja sporta u ranoj dobi. Osobe s invaliditetom imaju određena intelektualna, osjetilna ili tjelesna oštećenja te zbog toga nemaju mogućnost priključiti se redovnim sportskim sadržajima. Iz tog je razloga važno učiniti sport dostupnijim i njima prilagodljivijim. Treba im omogućiti pristup specijaliziranim sportskim klubovima koji svojim djelovanjem osiguravaju i omogućuju pojedincima jednako kvalitetan rad i natjecanja.

Kako bi se uspješno odvijale sportske aktivnosti za osobe s invaliditetom nužno je prilagoditi sportske objekte i terene njihovim mogućnostima te nabaviti odgovarajuću sportsku opremu, koja može biti financijski poduprta od strane grada, županije, udruge i sl. Možda najvažnije, potrebno je educirati stručni kadar za rad s osobama s invaliditetom koji mora uključivati više raznovrsnih sportskih djelatnika. Oni će svojim znanjem i doprinosom činiti sve što je u njihovoj moći za kvalitetno i uspješno bavljenje sportom osoba s invaliditetom.

Tako u sportskim klubovima OSI postoje sportski asistenti, defektolozi, asistenti za korisnike invalidskih kolica i ostali sportski klasifikatori. Sport osoba s invaliditetom može se podijeliti na rekreativnu aktivnost te na natjecateljski sport kod kojeg su principi identični kao i kod organiziranja natjecateljskih sportova kod standardne populacije.

Kod sporta osoba s invaliditetom važna je fizička priprema čije su zadaće razvoj i održavanje motoričkih sposobnosti poput koordinacije, ravnoteže, snage i sl., zatim prevencija ozljeda te smanjenje broja i težine ozljeda. Fizička priprema pomaže pri usavršavanju nekih psihofizičkih sposobnosti, ubrzava proces oporavka nakon vježbanja i natjecanja, a utječe i na optimalnu sportsku pripremljenost i sportski rezultat.

Kako bi svi ovi sportovi u potpunosti bili održivi nužna su redovita financiranja klubova i sportskih udruga zbog nabavljanja potrebne sportske opreme te edukacije zaposlenika. Ne manje važno, trebalo bi pronaći neko sustavno rješenje za prijevoz osoba s invaliditetom na treninge.

Sport osoba s invaliditetom utječe na opći tjelesni razvoj pojedinca, razvijajući zabavu i zajedništvo. Istovremeno ohrabruje i pridonosi razvoju njihova samopouzdanja te pridonosi njihovom uključivanju u svakodnevni život zajednice.

Nužna su redovita financiranja Saveza i sportskih klubova OSI zbog nabavljanja potrebne sportske opreme te edukacije zaposlenika.

PRIJEVOZ OSOBA S INVALIDITETOM

KD "Autotrolej", Rijeka je Ugovorom o prijevozu osoba s invaliditetom preuzeo organizaciju prijevoza osoba s invaliditetom specijalno prilagođenim kombi vozilom.

Korisnici prijevoza su osobe s invaliditetom s prebivalištem na području Grada Rijeke koje se kreću pomoću invalidskih kolica, te teško pokretne osobe (prijevoz nije namijenjen osobama s invaliditetom koji imaju svakodnevnu potrebu za prijevozom na posao, do škole i sl.).

Prijevoz može koristiti samo osoba uvrštena na Listu korisnika prijevoza, koju sastavlja Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb i dostavlja "Autotroleju". Zamolbu za uvrštenje na Listu mogu podnijeti; Korisnik ili u njegovo ime član njegove obitelji, skrbnik, udruga osoba s invaliditetom ili ustanova. Ako je to potrebno, korisnik prijevoza može imati i pratitelja. Prijevoz korisnika i njihovih pratitelja je besplatan.

Mobilnost, uz pristupačnost, predstavlja osnovni preduvjet za provođenje svih aktivnosti svakodnevnog življenja osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje u život zajednice. Uz pristupačno okruženje, bez prostornih barijera, kako bi se osigurala mobilnost osobama s invaliditetom neophodno je potrebno osigurati pristupačan prijevoz. Nažalost, većina javnog prijevoza, da li u mjesnom, međumjesnom i međugradskom prijevozu, nepristupačna je osobama s invaliditetom smanjene pokretljivosti, a presjedanje s invalidskih kolica u vozilo i obrnuto, odnosno ulazak i izlazak iz vozila za osobe bitno smanjene pokretljivosti izuzetno je naporan kako za samu osobu, tako i za njihove pratitelje, dok veliki problem predstavlja spremanje ortopedskih pomagala, pogotovo kada se radi o elektromotornim invalidskim kolicima koja se ne daju sklopiti.

Kako bi sport za osobe s invaliditetom u potpunosti bio održiv trebalo bi pronaći neko sustavno rješenje za prijevoz osoba s invaliditetom na treninge. U Savezu je neophodno za potrebe prijevoza članova klubova koji se kreću invalidskim kolicima te teško i teže pokretnih članova nabaviti vozilo opremljeno tako da se njime mogu prevoziti osobe s invaliditetom koje se kreću invalidskim kolicima, bez presjedanja na sjedalo. Zbog teže pokretljivosti određenog broja naših sportaša, nabavka kombi vozila bila je neophodna za prijevoz korisnika na aktivnosti, te za odlaske na natjecanja, izlete i sportski kamp.

POLOŽAJ OSOBA S INVALIDITETOM U DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI

Iako društvo i zakonski propisi posebnu pažnju posvećuju ljudskim pravima, a osobito pravima osoba s invaliditetom, pokazatelji participacije osoba s invaliditetom u svakodnevici ne daju zadovoljavajuće rezultate kada je riječ o zaposlenosti, visini prihoda, odgovarajućem stanovanju, pristupu javnom prijevozu i zgradama, pristupu informacijama, sudjelovanju u javnom i političkom životu zajednice ili mogućnostima provođenja slobodnog vremena.

Osobe s invaliditetom nailaze na prepreke prilikom zapošljavanja na otvorenom tržištu rada zbog nedovoljne informiranost šire javnosti, prvenstveno poslodavaca, o njihovim (radnim) mogućnostima i potencijalima, ali podjednako tako i nedovoljne senzibiliziranost društva u cjelini za potrebe i prava osoba s invaliditetom. Poslodavci često odbijaju zaposliti osobe s invaliditetom zbog loše percepcije o njihovoj produktivnosti, čestom izostajanju s posla, visokom stupnju rizika od ozljeda, visoke cijene osiguranja te moguće nespremnosti ostalih radnika da ih prihvate kao suradnike na radnome mjestu. Zaposleni pak nerijetko doživljavaju diskriminaciju zbog nižih plaća za isti posao, nedovoljnog rada na proširenju raspona njihovih zanimanja, opreme radnih mjesta, uvjeta rada itd.

Kada je riječ o rješavanju stambenog pitanja, uz financijske poteškoće, osobe s invaliditetom suočavaju se i s niz drugih poteškoća, kao npr. neprilagođen pristup stambenom objektu kao i neprilagođeni stanovi (širina vrata, kupaonica, toalet, visina kuhinjskih radnih ploha, pragovi

itd.). Zbog nepristupačnosti javnog prijevoza osobe s invaliditetom često u manjoj mjeri sudjeluju u kulturnom i društvenom životu zajednice u kojoj žive, a svakodnevne aktivnosti poput npr. Aktivnosti koje se tiču obrazovanja, društvenog života i slobodnog vremena nemoguće je obavljati bez pomoći druge osobe i korištenja specijaliziranog vozila javnog prijevoza.

Osobama s invaliditetom otežano je i obrazovanje kao jedno od temeljnih ljudskih prava. Ključni problemi s kojima se susreću u tom području jesu arhitektonske i urbanističke barijere, neusklađenost programa obrazovanja, nedostatak didaktičkih i drugih pomagala, nedovoljna koordinacija nadležnih stručnih službi i educiranost stručnjaka o izazovima i potrebama osoba s invaliditetom, te još uvijek nedefinirano financiranje.

Republika Hrvatska doprinijela je unaprjeđenju položaja osoba s invaliditetom u RH:

- ratifikacijom Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom 2008.
- donošenjem Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015.
- ratificiranjem Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe
- u suradnji s Europskom komisijom izradila Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju (Joint Inclusion Memorandum – JIM)
- u suradnji s Europskom komisijom izradila Zajednički memorandum o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske (Joint Assessment of the Employment Policy Priorities of the Republic of Croatia – JAP)
- donošenjem Sheratonske deklaracije kojom su usvojeni termini „osoba s invaliditetom“ za odrasle s invaliditetom, jer se uz invalidnost ističe osobnost na prvom mjestu i za djecu „dijete s teškoćama u razvoju“ budući da kod djece postoji mogućnost liječenja i terapijskih postupaka koji mogu spriječiti nastanak invaliditeta. Specifične skupine unutar cjelovite populacije osoba s invaliditetom nazivaju se prema dijagnozi. Time se pruža okvir za poboljšanje uvjeta življenja osoba s invaliditetom u RH.

Mrežu socijalnih usluga u Hrvatskoj je potrebno dodatno razvijati, kako bi se osobama s invaliditetom omogućilo pružanje usluga koje su im potrebne. Važan segment je daljnji razvoj deinstitutionalizacije i omogućavanje neovisnog življenja za OSI u što većoj mjeri, uz korištenje potpornih tehnologija.

DJELOVANJE SPORTSKOG SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM GRADA RIJEKE

Organizacijska struktura udruge

Tijela Saveza jesu: Skupština, Predsjednik, Potpredsjednik, Izvršni odbor, Nadzorni odbor, Tajnik.

Skupština je najviše tijelo upravljanja Savezom. Skupštinu čine opunomoćeni predstavnici redovnih članica Saveza i to po dva predstavnika svake udruge –članice.

Na posljednjoj Izornoj sjednici skupštine održanoj dana 29. travnja 2021. izabrani su:

PREDSJEDNIK SAVEZA:

Miljenko Mišljenović

POTPREDSJEDNIK SAVEZA:

Ivan Kombol

IZVRŠNI ODBOR SAVEZA:

Miljenko Mišljenović – Predsjednik

Ivan Kombol – Potpredsjednik

Zvonimir Brozić – Član

Nikola Uzelac – Član

Hrvoje Usmiani – Član

NADZORNI ODBOR SAVEZA:

Jasna Lulić Drenjak – Predsjednik

Bojan Sušanjanj – Član

Ivan Tomičić – Član

TAJNIK SAVEZA:

Luka Dobrović, mag. oec.

Mandat im traje 4 godine, do 28. travnja 2025. godine.

ČLANICE SAVEZA

Na dan 29.04.2021. Savez broji ukupno 9 članica.

1. Atletski klub "Srce" za osobe s invaliditetom
2. Plivački klub "Forca"
3. Stolnoteniski klub osoba s invaliditetom "Rijeka"
4. Streljački klub invalida "Paraolimpijac"
5. Športsko- rekreativni klub slijepih "Rijeka"
6. Boćarski klub osoba s invaliditetom "Pulac"
7. Klub dresurnog jahanja za osobe s invaliditetom "Pegaz"
8. Udruga za sportsku rekreaciju osoba s invaliditetom Rijeka
9. Teniski klub osoba s invaliditetom „Fiume“

*Riječki sportski savez gluhih- djeluje kao pridružena članica Saveza. Predstavnicu sportskog saveza gluhih sudjeluju u radu svih tijela Saveza te su redovito konzultirani prilikom donošenja odluka Saveza.

Na dan 29.04.2021. Riječki sportski savez gluhih broji 5 članica:

1. Streljački klub gluhih "Galeb"
2. Malonogometni klub gluhih "Galeb"
3. Kuglački klub gluhih "Galeb"
4. Stolnoteniski klub gluhih "Galeb"
5. Društvo sportske rekreacije "Galeb"

Cilj i svrha osnivanja Saveza

- Razvoj i širenje sporta među osobama s invaliditetom.
- Razvoj sportsko-rekreacijskih aktivnosti osoba s invaliditetom.
- Poticanje vrhunskog sportskog stvaralaštva i stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih sportskih dometa.
- Promicanje odgojnih funkcija sporta, poštene igre, razumijevanja, tolerancije i odgovornosti kroz bavljenje sportom.

Vizija

Vizija Saveza je stvaranje mreže sportskih klubova OSI na području Rijeke koji će pružiti široku paletu sportova osobama s invaliditetom, te angažiranje i obuka stručnih ljudi za rad s osobama s invaliditetom. Takva će ponuda ohrabriti i privući što više osoba s invaliditetom, a posebno mladih osoba s invaliditetom u sport.

Stvaranje društvenog sustava u kojem će djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, uvažavajući njihove mogućnosti i potrebe, u društvu biti jednako tretirane i poštivane – inkluzija osoba s invaliditetom u društvu kroz sport.

Javljat ćemo se na sve natječaje raspisane od strane Europskog socijalnog fonda, Europskih strukturnih fondova, Erasmus+ sport natječaje, te na ostale nacionalne i lokalne programe na koje se kao Sportski savez možemo prijaviti.

Misija

Aktivno sudjelovanje u promicanju, zaštiti zdravstvenih, socijalnih, obrazovnih, pravnih i ostalih interesa djece s teškoćama i osoba s invaliditetom, te ispunjavanje punog i ravnopravnog uživanja ljudskih prava i očuvanja njihova dostojanstva.

Strateškim planom nastoji se unaprijediti funkcioniranje Saveza na svim razinama kako bi svi njihovi članovi imali jednake mogućnosti za društvenu integraciju kroz sport, socijalizaciju te ravnopravnost u društvu.

Misija Sportskog saveza osoba s invaliditetom grada Rijeke je osigurati jednake mogućnosti za bavljenje sportom i rekreacijom svim osobama s invaliditetom na području Rijeke, bez obzira na dob, spol, socio- ekonomski status ili vrstu invaliditeta.

PREGLED DOSADAŠNJIH DJELOVANJA I POSTIGNUĆA ŠPORTSKOG SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM GRADA RIJEKE

U svom dugogodišnjem radu osiguravanja uvjeta za kvalitetnu provedbu natjecateljskog i rekreativnog sportskih aktivnosti osoba s invaliditetom i kontinuiranim razvojem znanja stručnog kadra razvili smo specifične kompetencije potrebne za uspješno planiranje i

upravljanje projektima i programima kroz koje smo financirali naše aktivnosti i aktivnosti u klubovima.

Savez je u 2020. godini provodio sportske programe i promotivne aktivnosti koje su poboljšale uključivanje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom.

U sklopu rada Saveza provodili su se programi sportske rekreacije koji se odvijaju svaki dan u Atletskoj dvorani Kantrida i tri puta tjedno na Kompleksu Bazeni Kantrida uz stručno vodstvo trenera i kineziologa. Ostale sportske aktivnosti su održane u Dvorani Mladosti i Centru Zamet. Savez je kao član Hrvatskog paraolimpijskog odbora provodio stručni rad atletike s ciljem unapređenja stručnog rada trenera i uključivanja čim većeg broja mladih u sport. Volonterske aktivnosti su zbog Covida uglavnom provedene on line u suradnji s riječkim školama. Održavane su prilagođene sportske aktivnosti atletskih disciplina u "Centru za odgoj i obrazovanje Rijeka" sukladno epidemiološkoj situaciji. Ovisno o vremenskih prilikama nastojalo se koristiti sportsko igralište. Zadaća programa je bila omogućiti djeci s teškoćama stjecanje motoričkog iskustva, poticati usvajanje znanja o fair playu i vrijednosti bavljenja sportom, poticati pozitivan stav prema zdravom načinu života i zdravoj prehrani.

Savez je 2020. provodio edukacije u sklopu projekta financiranog iz Europskog socijalnog fonda "AktivOSi" za sportaše s invaliditetom s upisom kvalifikacije za voditelje športsko rekreacijskih aktivnosti u e radnu knjižicu. Projektne aktivnosti bile su usmjerene na edukaciju i osposobljavanje osoba s invaliditetom kako bi ih se približilo tržištu rada i kako bi se doprinijelo povećavanju mogućnosti njihovog zapošljavanja u sportu ili organizaciji sportskih manifestacija. Osobe s invaliditetom, uglavnom mlađe životne dobi koje su sudjelovale u aktivnostima obrazovane su kroz program osposobljavanja za voditelja/icu športsko – rekreativnih aktivnosti za osobe s invaliditetom. Riječ je o programu koji je bio verificiran od strane nadležnog Ministarstva.

Savez je isto tako provodio edukativne radionice za stručnjake u sportu u sklopu projekta "Kids" prilikom kojih se radilo metodom razmjene znanja stručnjaka, iskustava i vještina iz područja kineziterapije, sportsko - rekreacijskih aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju, te psihosocijalnih usluga. Provedbom kineziterapijskih, sportsko – rekreativnih aktivnosti, nastojao se unaprijediti stupanj socijalne inkluzije, doprinijeti poboljšanju psihofizičkog zdravlja djece i mladih s teškoćama, potaknuti njihovo aktivnije sudjelovanje u lokalnoj zajednici.

Savez je nastojao provoditi aktivnosti za osobe s invaliditetom ponajviše na otvorenim terenima, igralištima, cestama, parkovima i uz more zbog zato što je Covid 19 poremetio plan i program rada. U određenim periodima treninzi su se odrađivalo on line individualizirano prema mogućnostima osoba s invaliditetom.

Dogovorena suradnja i provedba programa za djecu s teškoćama unutar vrtića u sklopu Univerzalne sportske škole za djecu s teškoćama u razvoju pod pokroviteljstvom Hrvatskog paraolimpijskog odbora. Sudjelovanje u sportskim aktivnostima za djecu s teškoćama je dobrovoljno i besplatno. Treninzi se ovisno o epidemiološkim mjerama održavaju po potrebi virtualno, 1/1 ili na otvorenim terenima pod vodstvom educiranih trenera.

Savez je putem HZZ natječaja i programa Javnih radova početkom prosinca 2020. godine zaposlio 5 osoba kao kućne pomoćnike za sportaše s invaliditetom.

Isto tako Savez neprekidno sudjeluje u provedbi Erasmus + programa s ciljem unapređenja inkluzije i sporta za osobe s invaliditetom, provodi uspješno programe stručnoga rada kineziologa pod pokroviteljstvom Hrvatskog paraolimpijskog odbora.

Značajniji projekti i programi koje je Športski savez osoba s invaliditetom proveo u dosadašnjem radu: projekti iz programa Erasmus+ koji promiču sport osoba s invaliditetom i

njihovu inkluziju u društvo: „Development Of European Sports Network For Rehabilitation Of Persons With Special Needs“ (Re Sport), „Development And Evaluation Of Guide Models Mass Athletics For Sports In Students With Special Needs“ (ESFA), „Sports training for all“ (Sport 4 All), „Playing sport for social inclusion“, „Sport Healing Rehabilitation“ (SPHERE), „Sport Young Ambassadors“ (SYA), „The eSwimming project“, „Integrating disabled people into social life with the hypotherapy – hydrotherapy method“, te kao vodeći partner projekta: „Jačanje kapaciteta osoba s invaliditetom za tržište rada“ (ActivOSI), financiranog iz Europskog socijalnog fonda.

- U provedbi su sljedeći projekti financirani iz Erasmus+ programa :
- Let's swim beyond the handicaps
- Holistic Sport Disciplines for People With Intellectual Disability: Hospitality
- Visually Impaired Water polo Spectators. Broadcasting of water polo: Viwas
- Youths Post-rehab Sport Activation
- Voga&Share
- Train4Inclusive- vodeći partner je Savez
- Swimming for all
- Payamos
- South-East European Youth Para-Sport Exchange
- SailAway
- Social sport - inclusive community
- Vau festival –event

Savez uspješno nastavlja s provedbom projekta "Kids" financiranog iz Europskog socijalnog fonda, pod punim nazivom "Kineziterapijskim aktivnostima do inkluzije djece s teškoćama u razvoju". Voditelj projekta je Športski savez osoba s invaliditetom grada Rijeke.

PROGRAM GRADSKIH TRENERA ZA SPORT OSOBA S INVALIDITETOM-JUNIORI

Kao što je opće poznato u našem društvu, vrlo mali broj osoba s invaliditetom je uključen u aktivno bavljenje sportom i rekreacijom, što je itekako važno u rehabilitaciji, kao i u socijalizaciji u društvu. Da bi došlo do uključivanja osoba s invaliditetom u sport i rekreaciju potrebno je dobro organizirati: klubove, trenere, prilagođene prostore gdje je omogućen prilaz osobama s invaliditetom, organizirati seminare, promocije dostupnih sportskih aktivnosti, organizirati promotivne turnire, kao i obilazak raznih ustanova. Samo uključivanje u sport i rekreaciju ponajprije ovisi i o aktivnom sudjelovanju osoba s invaliditetom, te o njihovoj primarnoj sredini (obitelj, prijatelji) gdje oni prestaju biti pasivni promatrači i počinju aktivno sudjelovati u kreiranju i usavršavanju sustava koji im stoje na usluzi.

Provođenjem sportske i rekreacijske aktivnosti osoba s invaliditetom, te popratnim medijskim praćenjem, mijenjat će se i percepcija društva o njima kao pasivnim društvenim subjektima. Aktivnim bavljenjem sportom, osobe s invaliditetom dobit će i nove obaveze, a njihovim preuzimanjem zajednica će odgovoriti novim očekivanjima kojima će započeti nezaustavljivi proces društvene evolucije.

Sudjelovanjem u sportskoj i/ili rekreativnoj aktivnosti, osoba s invaliditetom će razviti svijest o vlastitim pravima i potencijalu, te će ih posljedično povećanje samopouzdanja i veće ovlasti potaknuti da razviju sve svoje osobne i društvene potencijale. Program zapošljavanja gradskih trenera za sport osoba s invaliditetom će omogućiti stvaranje posebne banke podataka dijela

populacije s invaliditetom, čijom će dostupnošću proizvesti novu zainteresiranost dijela javnosti i posebice uključivanje većeg broja mladih s teškoćama i osoba s invaliditetom u bavljenje sportom.

Program podrazumijeva i stalnu otvorenost prema zdravstvenom sustavu, njegovim članovima i njihovim idejama te suradnju s obiteljima osoba s invaliditetom za koje, s obzirom na brojna iskustva, postoji potreba aktivnog uključivanja u sustav. Budući da upravo sport ima posebno mjesto u društvenoj hijerarhiji kako zbog svojih socijalnih, tako i zbog javno medicinskih te emotivnih razloga, logično je odabrati tu djelatnost kao primarni cilj senzibilizacije naše javnosti.

Ciljevi programa su:

- razvoj i širenje sporta i rekreacije među osobama s invaliditetom, razvoj djece i mladeži s teškoćama u razvoju,
- poticanje vrhunskog športskog stvaralaštva i stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih športskih dometa,
- promicanje odgojnih funkcija sporta, poštene igre, razumijevanja, tolerancije i odgovornosti kroz bavljenje sportom,
- predstavljanje sportaša s invaliditetom iz grada Rijeke na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Razvoj programa

Nakon utvrđenog stanja, te broja sportaša po klubovima:

- povećati broj novih članova,
- povećati broj vrhunskih sportaša iz redova rekreativaca,
- voditi brigu o aktivnostima koje se provode u klubovima,
- aktivno sudjelovati u provedbi trenažnog procesa,
- komunikacija između klubova, trenera i saveza,
- angažiranje novih stručnih trenera za rad u klubovima gdje za to postoji potreba,
- usmjeravanje novih članova u sportske grane, s obzirom na vrstu invaliditeta,
- praćenje vrhunskih sportaša i realizacija njihovih prava (stipendije)

Obveze instruktora:

- Organizacija promocijskih treninga za nove sportaše (jednom mjesečno)
- Sudjelovanje u trenažnom procesu mladih sportaša s invaliditetom
- Izvođenje kondicijskih treninga s mladim sportašima s invaliditetom
- Organizacija ljetnih i zimskih kampova za juniorsku paraolimpijsku reprezentaciju grada Rijeke (u paraolimpijskim sportovima)
- Koordinacija s izbornicima Nacionalnih sportskih saveza
- Organiziranje promocija sportova po ustanovama i udrugama (kroz čitavu godinu)
- Obavješćavanje klubova o aktivnostima
- Angažiranje novih trenera po klubovima gdje za to postoji potreba
- Pomoć pri doškolovanju trenera za rad s osobama s invaliditetom
- Usmjeravanje novih članova u sportove po sposobnostima i mogućnostima
- Pomoć pri odlasku na klasifikaciju za nove članove
- U suradnji sa Savezom brinuti o vrhunskim sportašima
- Voditi pismenu dokumentaciju o svemu učinjenom
- Mjesečni ili tromjesečni izvještaji Izvršnom odboru Saveza

PROJEKTI ZA KANDIDIRANJE NA SREDSTVA IZ FONDOVA EU

Nakon objavljivanja nacrtu strategije od strane Grada Rijeke u mjesecu srpnju 2013. godine, Športski savez osoba s invaliditetom grada Rijeke prepoznao je važnost donošenja takvog strateškog dokumenta, te su tijekom mjeseca srpnja i kolovoza vođeni razgovori i konzultacije sa svim članicama Saveza s ciljem definiranja najvažnijih ciljeva i projekta koji će pridonijeti daljnjem razvoju sporta osoba s invaliditetom u Rijeci.

U navedenom nacrtu strategije, između ostalih problema iz područja sporta i rekreacije, navedeni su i problemi koji se direktno tiču sporta osoba s invaliditetom:

- Nedovoljno financiranje sportskih udruga osoba s invaliditetom i osoba oštećena sluha,
- Slaba zastupljenost školovanih stručnih kadrova (trenera) u riječkom sportu,
- U većini sportskih grana ne organiziraju se sportski kampovi za obuku mladih sportaša,
- Nedostatak termina u pojedinim sportskim objektima za obavljanje sportskih aktivnosti

Cilj Saveza je u dogovoru s tijelima gradske uprave grada Rijeke i svim ostalim dionicima u zajednici uvrstiti projekte Saveza u finalni dokument Strategije razvoja grada Rijeke, te raditi na projektima koji će doprinijeti postizanju ciljeva zacrtanih u nacrtu Strategije razvoja grada Rijeke. Specifični ciljevi u nacrtu Strategije, koji su sukladni razvoju sporta osoba s invaliditetom u gradu Rijeci su:

- Osigurati dostojanstvo svih građana jačanjem socijalne uključenosti i razvojem projekata od zajedničkog interesa
- Na temeljima društva znanja i novih tehnologija razviti konkurentno gospodarstvo

Članice Saveza su u prethodnim godinama stekle veliko iskustvo na radu na projektima financiranim iz fondova Europske unije, implementirani su projekti: "Plivanje kao terapija i integracija za osobe s posebnim potrebama PTO" kojeg su članovi Saveza provodili u suradnji s gradom Rijeka i Riječkim sportskim savezom te, "PEDO TUR", kojeg je provodila udruga "Pegaz" u suradnji s gradom Rijeka. Tijekom rada na navedenim projektima, ustanovljeno je da su veliki problemi sportskih udruga, a posebice sportskih udruga osoba s invaliditetom slabi administrativni kapacitet te mali proračuni kojima udruge raspolažu, stoga je bilo vrlo teško samostalno završiti navedene projekte te udovoljiti svim administrativnim i financijskim kriterijima koje treba zadovoljiti za povlačenje sredstava iz EU fondova.

Želja nam je u razdoblju od 2021.-2025. u simbiozi s gradskom upravom i ostalim dionicima, realizirati projekte od kojih se neki već nalaze na listi projekta grada Rijeke, a za realizaciju tih projekata moguće je dobiti sufinanciranje iz fondova EU i ostalih izvora.

PRIJEDLOG BROJ 1.

IZGRADNJA MEDITERANSKOG CENTRA ZA BOĆANJE OSOBA S INVALIDITETOM U RIJECI

Boćarski klub osoba s invaliditetom "Pulac" nositelj je ideje izgradnje mediteranskog centra za boćanje osoba s invaliditetom u gradu Rijeci. BKOSI "Pulac" pokrenuo je ideju iz sljedećih relevantnih činjenica: boćanje je mediteranski sport, jedini je sport s kojim se osobe s invaliditetom mogu baviti bez obzira na težinu i vrstu poteškoća, boćati se može cijeli život, paraolimpijski je sport za osobe s najtežim motoričkim oštećenjima, sport kojim se mogu baviti i osobe s intelektualnim poteškoćama i natjecati se, u klubu postoji adekvatan kadar za osposobljavanje i širenje ovog sporta na nacionalnom nivou, Centar kao takav ne postoji u Hrvatskoj, a u Europskoj uniji postoje samo dva slična centra- u Portugalu i Španjolskoj. Centar bi bio izgrađen na gradskom prostoru uz već postojeći Boćarski centar "Podvežica". Centar bi

bio u potpunosti prilagođen osobama s invaliditetom od sportske hale s pomičnim tribinama i s jogovima: četiri za osobe s intelektualnim poteškoćama i šest jogova za osobe s težim motoričkim oštećenjima (u kolicima) do pratećih prostorija, ureda, male ambulante, teretane, sale za seminare, događanja, sastanke i skladištem te sanitarnim čvorom i garderobama.

Izgrađena hala za boćanje s ugradnjom pomične podloge (potreba je zbog različitih jogova) bila bi polivalentna i mogla bi se koristiti za sva natjecanja u boćanju bez obzira da li su natjecatelji osobe s invaliditetom ili bez invaliditeta. Takva sportska hala bi uvelike pomogla i kandidaturi grada Rijeke za velika natjecanja u boćanju (europska i svjetska prvenstva). Trenutno boćarski centar "Podvežica" ne udovoljava kriterijima za održavanje svjetskih prvenstava.

Izgradnjom Centra, Boćarski Klub osoba s invaliditetom "Pulac" u potpunosti bi mogao realizirati svoj osnovni cilj: promicanje sporta konkretno boćanja među osobama s invaliditetom svih skupina bez obzira na vrstu i stupanj invaliditeta, što je u sadašnjim uvjetima nemoguće. U skladu sa strategijom razvoja, otvorio bi se put i omogućila inkluzija osoba s invaliditetom u društvenu zajednicu.

Idejna skica Centra je već predstavljena djelatnicima Odjela za sport i tehničku kulturu grada Rijeke, te je zaključeno da je Centar u planiranim gabaritima moguće izgraditi na terenu u vlasništvu grada Rijeke. Prva procjena troška izgradnje (od strane arhitekta) je maksimalno 900.000 eura. U navedeni projekt moguće je ugraditi i energetska obnovu postojećeg boćarskog centra "Podvežica"

PRIJEDLOG BROJ 2.

REALIZACIJA IZGRADNJE NATKRIVENOG JAHALIŠTA NA REKREACIJSKO – REHABILITACIJSKOM CENTRU „DRAŠKA DOLINA“

Udruga "Pegaz" nositelj je projekta izgradnje natkrivenog jahališta na rekreacijsko rehabilitacijskom centru "Draška dolina". Rekreacijsko – rehabilitacijski centar „Draška dolina“ nalazi se na prostoru u vlasništvu Grada Rijeke koji je Ugovorom o zakupu zemljišta (Ugovor od 19.05.2009. KLASA: 350-07/07-02/02; URBROJ: 2170-01-01-30/09-03) dan nadugogodišnje korištenje Udruzi za terapijsko jahanje „Pegaz“ Rijeka. Upravo je Udruga „Pegaz“ pokrenula radove na dotad nuređenoj javnoj površini koja je prema Generalnom urbanističkom planu grada Rijeke (SN PGŽ 07/07, 12/05) predviđena za buduću sportskorekreacijsku zonu grada Rijeke, područje namjene R2 – rekreacija. Do 2013. godine na spomenutom su prostoru postavljeni višenamjenski montažni objekti (prostorija za boravak, kuhinja, sanitarni čvor za osobe s invaliditetom, dječje igralište, staklenik te smještajni kapaciteti sa 15 ležajeva), čija je nabavka financirana putem sredstava pretpristupnih fondova EU. Također, podignut je i montažni objekt, drvene konstrukcije, za držanje terapijskih konja sa pet bokseva, prema standardima. Na centralnom dijelu prostora izgrađeno je jahalište od kvarcnog pijeska sa potrebnom drenažom, koje je prema svojim dimenzijama (30 m x 70 m) najveće jahalište na prostoru Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije. U lipnju 2013. godine na prostoru Centra „Draška dolina“ održano je Prvenstvo Hrvatske u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom, što je prvi nacionalni turnir u konjaništvu organiziran na prostoru Primorsko-goranske županije. U rujnu 2012. godine u sklopu projekta "PEDO-TUR" sredstvima Europske unije izrađen je Idejni projekt Rekreacijsko-rehabilitacijskog centra „Draška dolina“ (ZDL ARHITEKTI d.o.o.; broj projekta 12-002) prema kojem je predviđena gradnja građevina za sport, rekreaciju i rehabilitaciju osoba s invaliditetom. U sklopu Idejnog rješenja planira se izgradnja natkrivenog jahališta koje sadrži jahalište, gledalište, ulaz za konje i ulaz za gledatelje. Građevina je otvorenog tipa, lagane konstrukcije, dimenzija 43,00m x 20,00m sa površinom tlocrtna projekcije 860 m². Visina objekta iznosi 5,20 m odnosno 6,95 m na najvišem dijelu. Građevina je drvene konstrukcije sa pocinčanim čeličnim okvirom te limenim krovom a na drenirani pod postavlja se kvarcni pijesak. Građevina posjeduje

elektroinstalacije i dovod vode a na krovnoj konstrukciji postavljaju se solarni paneli radi korištenja obnovljivih izvora električne energije, što je u skladu sa EU strategijom Europe .

Realizacijom izgradnje natkrivenog jahališta postiže se sljedeće:

- 1) Realizacija programa rekreacije i rehabilitacije osoba s invaliditetom bez obzira na vremenske uvjete
- 2) Stvaranje renomiranog konjičkog centra za osobe s posebnim potrebama na prostoru RH i šire
- 3) Postojanje jedinstvenog sportsko-rekreacijskog objekta na prostoru grada Rijeke i šire
- 4) Organizacija sportskih događanja i manifestacija na regionalnoj i nacionalnoj razini
- 5) Popularizacija konjanništva, rekreacije i sporta općenito u široj zajednici
- 6) Povećanje kvalitete socijalnih i rekreacijskih usluga Centra „Draška dolina“

Procijenjena vrijednost projekta izgradnje natkrivenog jahališta od strane ovlaštenog arhitekta je maksimalno 400.000 eura. Pomoću fondova Europske unije moguće je i daljnje uređenje cjelokupnog prostora "Draške doline".

PRIJEDLOG BROJ 3.

PROJEKT REKONSTRUKCIJE I PRENAMJENE POSTOJEĆIH BAZENA NA ŠKOLJIĆU

Projekt rekonstrukcije i prenamjene postojećih bazena na Školjiću je projekt grada Rijeke. Prema dostupnim podacima, projekt rekonstrukcije i prenamjene postojećih bazena na Školjiću prezentiran je udrugama osoba s invaliditetom Grada Rijeke 2008. godine. Prema tadašnjim planovima, obnovom bazenskog kompleksa u srcu grada građani su trebali dobiti kvalitetan prostor za rekreaciju, ali i za provođenje rehabilitacijskih programa namijenjenih osobama s invaliditetom, odnosno djeci s teškoćama u razvoju. Procijenjena vrijednost rekonstrukcije bazena je bila 52 milijuna kuna, odnosno oko 7 milijuna eura, te je izrađen idejni projekt bazena. Realizacija projekta je trebala biti riješena javno - privatnim partnerstvom. Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, otvara se mogućnost dobivanja sredstava iz fonda za regionalni razvoj EU za završetak ovog projekta.

Športski savez osoba s invaliditetom grada Rijeke i Plivački klub "Forca", bi realizacijom ovog projekta htjeli dobiti "dom" plivanja osoba s invaliditetom u Rijeci te ostvariti suradnju sa Sveučilištem u Rijeci i Medicinskim fakultetom na razvoju programa hidro terapije.

- Realizacijom izgradnje bazena na Školjiću postiglo bi se sljedeće
- Realizacija programa rekreacije i rehabilitacije osoba s invaliditetom na jednom mjestu,
- Stvaranje centra za plivanje i terapiju osoba s invaliditetom,
- Razvoj sportskog turizma i wellness turizma na području grada Rijeke,
- Razvoj medicinskih programa i poboljšanje uvjeta školovanja studenata Medicinskog fakulteta u Rijeci,
- Uređivanje prostorija za rad Športskog saveza osoba s invaliditetom grada Rijeke i Plivačkog kluba "Forca"
- Povećanje kvalitete socijalnih i rekreacijskih usluga grada Rijeke,
- Poboljšanje programa plivanja "Rijeka pliva"

PRIJEDLOG BROJ 4.

PROJEKT HRVATSKOG ZIMSKOG PARAOLIMPIJSKOG CENTRA NA REGIONALNOM SPORTSKO REKREACIJSKOM I TURISTIČKOM CENTRU PLATAK

Budući da je grad Rijeka partner na projektu razvoja projekta Platak, čiji je opći cilj izgradnja centra planinskog turizma sa sportskim, rekreacijskim i ostalim sadržajima koji će omogućiti cjelogodišnje korištenje, cilj Športskog saveza osoba s invaliditetom grada Rijeke je u suradnji sa Gradom Rijeka, Hrvatskim paraolimpijskim odborom i Međunarodnim paraolimpijskim odborom u sklopu projekta obnove Platka osnovati Hrvatski zimski paraolimpijski centar kao dodanu vrijednost navedenom projektu. Savez već niz godina razvija programe skijanja osoba s invaliditetom na Platku, te je u suradnji sa Hrvatskim paraolimpijskim odborom zaključeno da Platak ima najidealnije uvjete za razvoj skijanja osoba s invaliditetom u Hrvatskoj.

Prema dostupnim podacima, projekt Platak podrazumijeva izgradnju planiranu u dvije glavne faze, te bi se u svakoj fazi izgradnje vodilo računa o prilagodbi osobama s invaliditetom. Cilj projekta Zimskog paraolimpijskog centra na Platku je prilagodba svih smještajnih objekata, žičara, pratećih objekata i sportskih sadržaja osobama s invaliditetom. Savez bi u suradnji sa Hrvatskim paraolimpijskim odborom zatražio pomoć stručnjaka za skijanje osoba s invaliditetom iz Međunarodnog paraolimpijskog odbora prilikom izrada svih planova rekonstrukcije Platka. Platak bi time posao jedinstveni centar takve vrste u ovom dijelu Europe koji bi privlačio sportaše s invaliditetom iz cijele Europe. Na Platku bi se također mogle održavati i utrke svjetskog kupa u skijanju za osobe s invaliditetom, te natjecanja u ostalim sportovima.

PRIJEDLOG BROJ 5.

PROJEKT POBOLJŠANJA PROGRAMA JAVNE POTREBE U SPORTU GRADA RIJEKE PUTEM EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA.

Program javnih potreba u sportu grada Rijeke temeljni je stup financiranja sportskih klubova osoba s invaliditetom u gradu Rijeci. Kako je već poznato, program je od početka Covid 19 krize doživio veliki pad, što dovodi u pitanje daljnji razvoj sporta osoba s invaliditetom kao specifične i osjetljive sportske grane.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, jedinicama lokalne samouprave pa tako i gradu Rijeci na raspolaganju su sredstva iz EU programa za razvoj ljudskih potencijala- Europski socijalni fond. Između četiri glavna prioriteta programa ESF-a, koji su uglavnom namijenjeni poboljšanju stanja tržišta rada, jedan prioritet je vezan uz obrazovanje, gdje se prije svega želi poboljšati obrazovni sustav kako bi bolje odgovarao potrebama tržišta rada. Budući da je sport dio obrazovnog sustava, često nazivan i "izvaninstitucionalno obrazovanje" nositelj sredstava koji će raspisivati natječaje je i Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH. Mišljenja smo da bi Grad Rijeka u suradnji sa Savezom trebao istražiti mogućnosti za pokretanje ovakve vrste programa, kojim bi se povećao program Javne potrebe u sportu grada Rijeke, te time omogućilo kvalitetno financiranje i razvoj sporta osoba s invaliditetom.

PRIJEDLOG BROJ 6.

PROGRAM HRVATSKE OLIMPIJSKE AKADEMIJE -ŠKOLOVANJE VODITELJA ZA SPORTSKU REKREACIJU OSOBA S INVALIDITETOM

Hrvatska olimpijska akademija (HOA-a) u suradnji sa Hrvatskim paraolimpijskim odborom(HPO), sukladno programu osposobljavanja i stručnog usavršavanja kadrova za obavljanje stručnih poslova u športu („Glasnik" Ministarstva prosvjete kulture i Sporta RH od

30. lipnja 1992. godine – sada Ministarstvo znanosti, obrazovanja i Sporta) Zakonu o Sportu (NN br.71/06), Zakonu o ustanovama (NN br.76/93), Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN br.87/08) i Zakonu o obrazovanju odraslih (NN br.17/07), te programu rada HOA-e i HPO-a svake godine organiziraju tečaj za voditelje sportsko-rekreacijskih aktivnosti za osobe s invaliditetom. Tečaj se organizira u dva dijela, te njime osobe stječu zakonsko pravo obavljanja stručnih poslova u sportu. Do sada je ovaj tečaj završilo ukupno 11 ljudi iz Primorsko-goranske županije. Financiranje programa je prestalo 2011. godine zbog financijskih problema.

Ova razina stručnog osposobljavanja voditelja športsko rekreacijskih aktivnosti za osobe s invaliditetom predstavlja polaznu osnovu za daljnje oblike stručnog osposobljavanja i usavršavanja za potrebe Hrvatskog paraolimpijskog odbora i udruženih članica. Opravdanost donošenja programa nalazi uporište u činjenici da nedovoljna tjelesna aktivnost neposredno utječe na pojavu tzv. „bolesti suvremene civilizacije“. Zbog arhitektonskih i drugih barijera kretanje osoba s invaliditetom znatno je ograničeno što ih dovodi u još nepovoljniji položaj. Organiziranjem i provođenjem redovnih i povremenih oblika športsko rekreacijskog vježbanja moguće je kompenzirati nedostatak kretanja i tjelesnih aktivnosti, a kvalitetu života značajno unaprijediti.

Razvoj športa i športske rekreacije osoba s invaliditetom nalazi uporište i u mnogim međunarodnim i domaćim dokumentima među kojima su najznačajniji Ustav Republike Hrvatske, Opća deklaracija o ljudskim pravima UN, Konvencija o pravima osoba s invaliditetom i Zakon o športu.

Završetkom programa osposobljavanja za voditelja/icu športsko-rekreacijskih aktivnosti za osobe s invaliditetom, polaznici će steći sljedeće kompetencije za izvođenje stručnih poslova u športsko- rekreacijskim aktivnostima osoba s invaliditetom:

- 1) provoditi proces usvajanja specifičnih znanja primjenjujući početnu razinu znanja o kineziološkim principima rada u poduci različitih športsko-rekreacijskih aktivnosti osoba s invaliditetom.
- 2) primijeniti sigurnosne aspekte zaštite na radu tijekom sata športske rekreacije.
- 3) organizirati sat športske rekreacije osoba s invaliditetom s ciljem optimalnog korištenja prostora i didaktičkih pomagala uz elementarno poznavanje principa teorije i metodike treninga
- 4) provoditi plan i program povremenih i redovnih oblika športsko-rekreacijskog vježbanja osoba s invaliditetom u mjestu stanovanja i izvan mjesta stanovanja, na otvorenim športskim terenima, u dvoranama, trim kabinetima i bazenima.

ORGANIZACIJA DRŽAVNIH, REGIONALNIH I MEĐUNARODNIH NATJECANJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Sportski savez osoba s invaliditetom grada Rijeke redovito sudjeluje u organizaciji državnih i međunarodnih prvenstava i liga HPO-a i Hrvatskog športskog saveza gluhih, a u narednim godinama je plan povećati broj sportskih natjecanja u sklopu promocije sporta osoba s invaliditetom, te u cilju promocije grada Rijeke kao sportsko-turističke destinacije.

PROGRAM RADA SPORTSKOG PSIHologa SA SPORTAŠIMA S INVALIDITETOM

Cilj: Kontinuiranim radom razvijati i učiti sportaše vještinama koje će im omogućiti više uživanja u sportu, bolje rezultate, te sveukupno kvalitetnije psihosocijalno funkcioniranje. Sastavnice: Program se sastoji od tri aspekta; a) rad na učenju i razvoju vještina s ciljem boljeg funkcioniranja u okviru sporta, b) poticanja kvalitetne komunikacije i savjetovanje svih važnih

sudionika u bavljenju sportom (roditelji i treneri sportaša), te c) rad s grupama u okviru kolektivnih sportova.

PROGRAM ODRŽAVANJA KAMPOVA ZA JUNIORSKU REPREZENTACIJU OSOBA S INVALIDITETOM GRADA RIJEKE

Cilj Saveza je u narednim godinama godini organizirati sportske kampove za mlade perspektivne sportaše s invaliditetom. Nakon selekcije mladih sportaša koji postižu iznimne uspjehe na državnim prvenstvima i kupovima, cilj je u dogovoru s našim klubovima definirati termine i održati sedmodnevni kamp (ljetni i zimski) na području Primorsko-goranske županije.

ASISTENTI U SPORTU

Savez već dugi niz godina osigurava sportašima s invaliditetom asistenciju kroz programe javnih radova i volonterskim akcijama u suradnji sa školama. Trenutno je zaposleno 5 kućnih pomoćnika za sportaše s invaliditetom koji im asistiraju. Za članove koji ispunjavaju sve uvjete za dobivanje osobnog asistenta, ali još čekaju na njega, nastojat ćemo ostvariti njihova prava u četverogodišnjem planu.

SOCIJALNO OSVJEŠĆIVANJE JAVNOSTI O POTREBAMA OSOBA S INVALIDITETOM I DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Savez kontinuirano radi na senzibilizaciji javnosti o potrebama osoba s invaliditetom kroz razne javne manifestacije, tribine, brošure, web stranicu, Instagram, Facebook, putem provedbe projekata, članstvom u radnim skupinama i odborima za osobe s invaliditetom te primjedbama i prijedlozima na zakonske prijedloge.

RAD S ČLANICAMA SAVEZA I SPORTAŠIMA

Od svog osnutka, Savez redovito vodi evidenciju, informira i savjetuje svoje članove. Namjera je osmisliti sustav podrške za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom na području Primorsko-goranske županije, temeljen isključivo na vrijednostima i principima participacije, uz poštivanje i promociju principa jednakih mogućnosti za osobe s invaliditetom u sportu.

PROMICANJE VOLONTERSTVA U SPORTU MEĐU MLADIMA I EDUKACIJE ZA VOLONTERE

Savez dugi niz godina surađuje sa volonterima, provodi edukaciju "Bonton u radu sa osobama s invaliditetom" za volontere, uključuje mlade sa i bez teškoća u volontiranje. Djelatnici Saveza redovito prisustvuju radionicama o edukaciji i upravljanju volonterima. Cilj Saveza je u narednim godinama sustavno uključivati volontere i volonterke u svoju organizaciju i poboljšati svoj dosadašnji rad u području upravljanja volonterima/kama.

RAZVOJ KAPACITETA SAVEZA

Savez uviđa potrebu za kontinuiranim unaprjeđenjem znanja i iskustava svojih zaposlenika i vodstva na području upravljanja u neprofitnom sektoru, kao i na području rehabilitacije

sportaša. Na temelju navedenog uloženi su vrijeme i sredstva na razmjenu znanja, edukaciju i stručno usavršavanje:

- provedena je edukacija članova odbora i stručnog tima – Strateško planiranje
- sudjelovanje na info danima i edukacijama za pisanje projekata i specifičnih natječaja
- izrada projektnih i programskih prijedloga
- održavanje suradnje s medijima
- institucionalna podrška

U procesu razvoja ovih planova vodit će se računa o prijedlozima koje će davati članovi na sjednicama, druženjima i u anketama koje će se u tu svrhu izraditi i dostaviti svakom članu, kako bi se dobili relevantni podaci o mišljenju članova o radu Saveza i željama za poboljšanje kvalitete pružanja usluga.

POVEZIVANJE S ORGANIZACIJAMA SLIČNIH CILJEVA

Savez je usvojio razvoj partnerstva kao oblik održivosti i razvoja kvalitete, te se intenzivno povezuje s organizacijama sličnih ciljeva sa svrhom osmišljavanja inovativnih usluga za djecu s teškoćama i osobe s invaliditetom . Suradnja je uspostavljena s raznim udrugama, savezima, društvima, klubovima. Bilježimo i kontinuiranu suradnju s pravnim subjektima, centrima, ustanovama:

- Grad Rijeka
- Primorsko- Goranska županija
- Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka
- Osnovne i srednje škole u Rijeci
- Dječji vrtić Rijeka

Kontinuirana partnerstva i suradnja s raznim organizacijama rezultirala su razmjenom dobrih praksi, znanja i iskustava koja su osigurala napredak u funkcioniranju Saveza. Cilj je zadržati postojeća te ostvariti nova partnerstva kako bi Športski savez osoba s invaliditetom Grada Rijeke nastavio s uspješnim radom za dobrobit svih korisnika.

SWOT analiza

Svrha je ove analize učiniti vlastite snage i vanjske prilike što većim i povoljnijim, a vlastite slabosti i vanjske prijetnje što manjima. Pomoću ove metode može se definirati misija, vizija i cilj koji se želi ostvariti, gledajući sa stajališta Saveza, odnosno sporta za OSI.

1. SNAGE	2. UNUTRAŠNJE SLABOSTI
-Brojno članstvo i dobra suradnja s klubovima -Tradicija postojanja -Kvalitetni radni tim -Financijska potpora EU -Suradnja s drugim savezima i udrugama -Sposobnost i mogućnosti prijave na natječaje -Mogućnosti senzibilizacije osoba s Invaliditetom i njihovih obitelji -Materijalni resursi -Stručni kadar Saveza -Različiti izvori financiranja -Prepoznatljivost rada Saveza prema vanjskim subjektima -Kvalitetan rad s korisnicima (članstvo i drugi subjekti) -Iskusni treneri i suradnici u radu sa OSI -Volonteri Saveza -Individualizirani pristup sportašima -Besplatni sport za OSI -Medijska podrška i dugogodišnja suradnja -Klubovi Saveza si nisu konkurencija, OSI se preusmjerava u sport koji im najviše odgovara ovisno o anatomiji i invaliditetu	-Nedostatak transportnih sredstava za prijevoz sportaša na treninge, natjecanja i kampove -Nedovoljno precizirana sistematizacija rada -Nedonošenje odluka, nepreuzimanje odgovornosti, pasivnost -Manjak financijskih sredstava -Neprihvatanje novih metoda rada sa OSI -Manjak stručnog kadra -Nedostatak asistenata za OSI -Nedovoljna financijska potpora vrhunskim sportašima
3. Vanjske prilike	4. Vanjske prijetnje
-Stvaranje povoljne klime među sportašima s invaliditetom - Konvencija o pravima osoba s invaliditetom - Pružanje edukacija institucijama, udrugama i stručnjacima - Partnerstva s raznim organizacijama i institucijama - Intenzivna provedba deinstitucionalizacije - Uključivanje novih volontera u sport - Potrebe sportaša -Mogućnost razvoja dodatnih sportskih programa u suradnji sa stručnjacima iz Hrvatske i inozemstva -Uspostava održivog modela koji će djeci s teškoćama i osobama s invaliditetom omogućiti jednako pravo na pristup i sudjelovanje u sportu	-članstvo OSI u standardnim klubovima i rad s trenerima koji nisu educirani za invaliditet - Covid - 19 - Tromost institucija - Nepouzdanost partnera - Primjena i provedba zakona - Neosviještenost društva - Nesigurno financiranje - Smanjenje broja i vrijednosti natječaja -neprihvatanje invaliditeta od strane obitelji i sprečavanje rane intervencije -neučinkovita birokracija -nespremnost društva za inkluziju

ANALIZA DIONIKA

<i>Potrebe interesne grupe prema Savezu</i>	<i>Potrebe Saveza prema interesnoj grupi</i>
ČLANOVI SAVEZA	
Članovi od Saveza očekuju podršku u radu, zastupanje i zagovaranje njihovih interesa i prava ispred različitih institucija te lobiranje, a sve s ciljem kako bi se unaprijedila kvaliteta sportskih aktivnosti za OSI i stvorili preduvjeti jednakih mogućnosti u zajednici.	Aktivno sudjelovanje u radu Saveza i klubova, sudjelovanje u radnim skupinama, poticanje inicijativa za unapređenje kvalitete postojećih sportskih aktivnosti, solidarnost među članovima.
DRUGE NEPROFITNE ORGANIZACIJE	
Partnerstvo na projektima/programima, razmjena znanja i iskustva, senzibiliziranje javnosti. Koalicija	Partnerstvo na projektima/programima, razmjena znanja i iskustva, podrška u radu.
LOKALNA I DRŽAVNA UPRAVA	
Suradnja na unapređenju sporta OSI u lokalnoj i regionalnoj zajednici.	Potpora kroz financiranje sportskih programa i projekata Saveza
OBRAZOVNE USTANOVE I PREDŠKOLSKE INSTITUCIJE	
Suradnja i mogućnost za mlade s teškoćama da se bave sportom, uključivanje mladih sa i bez teškoća u volonterstvo.	Potpora i sudjelovanje stručnih djelatnika, volonterska potpora mladih iz ustanova u organizaciji manifestacija za OSI
HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE - PODRUŽNICA RIJEKA	
Motivacija na zapošljavanje teško zapošljive skupine osoba s invaliditetom, zapošljavanje marginaliziranih skupina i dugotrajno nezaposlenih putem Javnih radova .	Potencijalni partner u osposobljavanju za rad i prosljeđivanje informacija o korisnicima. Financiranje javnih radova za asistente u sportu i kućne pomoćnike za sportaše.
MEDIJI	
Pružanje informacija o izazovima s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, događanjima organiziranim od Saveza.	Praćenje organiziranih događanja i senzibiliziranje javnosti.

ANALIZA KORISNIKA

SKUPINA KORISNIKA	Potrebe i usluge koje očekuju od Saveza
Sportaši s invaliditetom	Unapređivanje Sporta za OSI, unapređenje kvalitete življenja, razvijanje socijalnih usluga kroz projekte i programe, pružanje psihosocijalne, savjetodavne, pravne podrška, podrška u školovanju itd.

Obitelji osoba s invaliditetom	Razvoj novih sportskih programa kroz aktivnosti projekata i programa usmjerenih na OSI i članove njihovih obitelji putem kojih se pruža podrška obitelji, psihosocijalna podrška i osiguranje prijevoza za sportaše s invaliditetom.

STRATEŠKI CILJEVI SAVEZA OD 2021. – 2025. GODINE

Strateški cilj 1.

Kao prvi strateški cilj Savez je postavio povećanje učinkovitosti te utjecaja na procese odlučivanja i provedbe odluka vezanih uz razvoj sporta za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama .

Aktivnosti

- Praćenje napretka suradnje Saveza s jedinicama lokalne uprave i samouprave
- Organiziranje sportskih manifestacija, natjecanja, kupova, volonterskih akcija, tribina, okruglih stolova kako bi se raspravljalo o važnim pitanjima za OSI u sportu
- Predlaganje predstavnika Saveza u razna povjerenstva i radne skupine u jedinicama lokalne uprave i samouprave
- Senzibiliziranje javnosti prema sportovima za OSI
- Praćenje provođenja Konvencije na lokalnoj razini
- Poticanje izrade lokalne strategije za sport OSI
- Unapređenje prava i mogućnosti ostvarivanja povlastica u lokalnoj zajednici

Strateški cilj 2.

Daljnje pružanje sportskih aktivnosti uz povećanje njihova opsega i kvalitete.

Aktivnosti

- Informiranje članova klubova
- Usluge asistencije u sportu
- Usluge pomoći sportašima s invaliditetom
- Prijevoz članova klubova
- Izvaninstitucionalne radionice za OSI i članove njihovih obitelji

Strateški cilj 3.

Predlaganje prioritarnih višegodišnjih programa i projekata za financiranje Saveza od strane lokalne uprave i samouprave, tijela državne uprave, ministarstava, međunarodnih izvora i EU fondova.

Aktivnosti

- Zagovaranje aktivnog sudjelovanja Saveza u razvojnim planovima i projektima u okviru fondova EU

- Predlaganje višegodišnjeg financiranja programa i projekata od strane Hrvatskog paraolimpijskog odbora, ministarstava, županije, grada i općina (uključeni su razni programi vezani za sportaše s invaliditetom, športske aktivnosti, stručni rad s OSI)
- Praćenje raznih natječaja raspisanih od strane Ministarstava i EU te apliciranje na njih.

Strateški cilj 4.

Jačanje kapaciteta Saveza, razvoj specifičnih znanja i vještina pojedinih članica Saveza.

Aktivnosti

- Razvijanje organizacijskih kapaciteta (ustroj te proces upravljanja i donošenja odluke)
- Informiranje korisnika Saveza o projektima i programima putem maila, web stranice, Facebooka, Instagrama i telefonski
- Formiranje radne skupine unutar samog Saveza
- Osigurati daljnja sredstva za jačanje kapaciteta Saveza (troškovi zaposlenika Saveza i stručnih suradnika)
- Uključivanje članova Saveza u provedbu projekata i programa kao voditelja ili članova radnog tima
- Iskorištavanje mjera aktivnog zapošljavanja preko Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (Javni radovi)

MOGUĆNOSTI I IZVORI FINANCIRANJA

1. GRAD RIJEKA
2. PRIMORSKO –GORANSKA ŽUPANIJA
3. MINISTARSTVO TURIZMA I SPORTA RH
4. HRVATSKI PARAOLIMPIJSKI ODBOR
5. HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE
6. EUROPSKI SOCIJALNI FOND
7. EU FONDOVI